

Klima- og miljødepartementet

Oslo, 15.09.2026

Høringsinnspill fra DNT til regjeringens forslag til ny Oslofjordplan

Vi viser til Klima- og miljødepartementets høringsbrev av 19. juni 2026 om regjeringens forslag til ny Oslofjordplan.

Den Norske Turistforening (DNT) ble etablert i 1868 og er Norges største friluftslivsorganisasjon med over 330.000 medlemmer. DNT arbeider for å fremme et enkelt, aktivt, allsidig og naturvennlig friluftsliv, for sikring av allemannsretten og friluftslivets natur- og kulturgrunnlag. Organisasjonen består av 53 medlemsforeninger med tilknyttede lokallag. DNT Oslo og Omegn, DNT Drammen og omegn, DNT Nedre Glomma, DNT Vansjø, DNT Telemark, DNT Vestfold og Larvik og Omegns Turistforening er de syv sentrale medlemsforeninger med tilknyttede lokallag rundt Oslofjorden, og de har til sammen ca. 158 000 medlemmer. Medlemsforeningene tilrettelegger for friluftsliv i regionen gjennom hytter, ruter og aktiviteter.

Innledning

Oslofjorden er et svært viktig natur- og friluftslivsområde for store deler av Norges befolkning og DNT ser derfor med bekymring på Oslofjordens tilstand knyttet til blant annet forurensing og nedbygging av strandsonen. For fremtidens Oslofjord er det avgjørende at det både iverksettes og følges opp virkningsfulle tiltak, og at det er politisk vilje til å gjøre nødvendige prioriteringer. DNT er opptatt av at vi har en tilgjengelig, ren og attraktiv kystlinje med mulighet for et aktivt og allsidig friluftsliv med gode opplevelsesverdier.

Selv om regjeringen har som mål å redusere nedbyggingen av *særlig viktige naturarealer*, gjenspeiles ikke dette i faktisk styring. Av områdene kommunene og staten har satt av til utbyggingsformål og andre arealendringer, er det stort overlapp med områder regjeringen selv har definert som *særlig viktige naturarealer*¹. Blant annet ligger 29 % i viktige og svært viktige friluftslivsområder og 2 % i potensielt tilgjengelig strandsonen - til tross for at vi har et byggeforbud i strandsonen.

¹ [Rapport N-4138 \(2026\)](#) Planlagt arealbruk og mulige konflikter med natur og friluftsliv (Norkart på oppdrag for DNT)

Innspill til planen

DNT støtter de overordnede målene i den nye Oslofjordplanen. Behovet for å redusere forurensning, restaurere natur, stanse nedbygging og sikre et rikt natur- og friluftsliv er akutt. Oslofjorden er i en alvorlig miljøtilstand, og det er positivt at regjeringen nå legger frem konkrete mål for perioden frem mot 2030. Samtidig er det en svakhet i planen at tiltakene i hovedsak er formulert som oppfordringer uten juridisk forpliktelse, og uten at det følger med tilstrekkelige økonomiske virkemidler for gjennomføring. Skal planen lykkes må den følges opp med konkrete krav, forpliktende styring og nødvendige ressurser til de som skal gjennomføre tiltakene i praksis.

DNT mener derfor at:

- Kommunene må gis et tydeligere mandat og større ansvar for gjennomføring av tiltakene.
- Staten må etablere langsiktige og forutsigbare finansieringsordninger for kommunale tiltak knyttet til Oslofjorden.
- Det bør innføres tydeligere krav til rapportering og måloppnåelse for aktører som er tillagt ansvar i planen.
- Regjeringen må sikre at ambisjonene i tiltaksplanen understøttes av nødvendige økonomiske og juridiske virkemidler.

Ansvar for gjennomføring av tiltak

For en helhetlig forbedring av Oslofjordens tilstand er det behov for en samlet og styrket innsats gjennom tiltak på en rekke innsatsområder. Forslag til ny Oslofjordplan inneholder mange og viktige tiltak innenfor ulike innsatsområder som vi støtter. Det vil imidlertid være utfordrende for planens måloppnåelse at den baserer seg på oppfordringer til den offentlige forvaltningen, andre aktører eller organisasjoner til å gjennomføre tiltak, og ikke konkrete forpliktende eller juridiske bindinger for å ivareta naturen og friluftslivet. Spesielt innenfor innsatsområde 3 om å stanse nedbygging, der det er stort behov for å endre kursen gjennom kraftfulle tiltak, er det hovedsakelig tiltak som skal vurderes eller utredes videre. Dette er ikke tilstrekkelig for å nå målsettingene for Oslofjorden. Dersom målene om redusert nitrogenbelastning, stans i nedbygging, restaurering av natur og økt tilgjengelighet til strandsonen skal nås innen 2030 må staten følge opp med både tydeligere krav og øremerkede økonomiske ressurser. Uten forpliktende virkemidler er det stor risiko for at gjennomføringen blir fragmentert og avhengig av den enkelte kommunes økonomi og prioriteringer.

Innsatsområde 1: Redusere utslipp fra kommunalt avløp og annet avløp

Det er avgjørende for Oslofjordens miljøtilstand at det blir redusert utslipp og strenge renskrav til nitrogenutslipp. DNT støtter mål og tiltak om å redusere tilførslene av nitrogen. Samtidig er det viktig at utslipp fra alle typer virksomheter og planlagte prosjekter som kan gi økt nitrogenutslipp ses i en helhetlig sammenheng. Videre kan forurensning fra fritidsbåter være et problem. Dette gjelder både tømning av båtseptikk og avrenning av kjemikalier, drivstoff, bunnstoff og annet i

forbindelse med båtpuss/ båtopplag. Planen legger opp til et samarbeid mellom kommunene og havneansvarlige for at det skal komme på plass. Tiltaksplanen nevner imidlertid kun septik, og ikke tiltak i forbindelse med avrenning fra båtpuss/ båtopplag. Teksten i tiltaksplanen bør derfor utvides til også å favne om det og henvise til den kommende forskriften som nå er under utredning: *Forslag til forskrift om nye utslipp fra opplagsplasser for fritidsbåter i Oslofjorden*.

En etablering av slike anlegg som kan samle septikk og samle opp avløpsvann fra en båtopplagsplass vil kunne være kostbart og noen ganger vanskelig å gjennomføre. Det bør avsettes økonomiske midler som kan benyttes som rentefrie lån eller tilskudd til formålet.

Innsatsområde 3: Stans nedbyggingen

På tross av at vi har et byggeforbud i strandsonen så fortsetter den negative utviklingen med både nedbygging og privatisering av strandsonen langs Oslofjorden. Det må strammes inn på mulighetene for videre planlagt utbygging i strandsonen og på dispensasjonspraksisen for bygging i strandsonen og sjøområder, samt fokus på hvordan gjenværende areal i strandsonen kan gis bedre beskyttelse. I tillegg bør det settes av midler som gjør det mulig for kommunene å finansiere oppkjøp av eiendommer langs fjorden, med hensyn på restaurering av natur på land og i sjø og sikring av allmennhetens tilgang.

En levende strandsone, upåvirket av bygg og stor aktivitet, er viktig både for å opprettholde rensing/unngå forurensning og for å gi tilgang til å ferdes her. Muligheten for et aktivt friluftsliv ved kysten henger sammen med tilgjengeligheten til strandsonen og graden av nedbygging og privatisering. Det er viktig at innsatsområde 3 og 7 ses i sammenheng. Planen peker på en rekke mangler i oppfølging av regelverket for bygging i strandsonen. Vi mener det er nødvendig at reglene tydeliggjøres og følges opp på en bedre måte enn det har vært gjort til nå. Vi støtter derfor de foreslåtte tiltakene i planen, men mener virkemidlene i for stor grad bærer preg av at det skal gjøres vurderinger og lange utredningsløp frem mot 2030. Vi er bekymret for ytterligere år med utredninger mens strandsonen fortsettes å bygges ned, og mener derfor at tidsfrister for konkrete tiltak og innstramminger må fremskyndes.

DNT mener at følgende tiltak må inn som tillegg/endringer i planen:

- Innføre et reelt byggeforbud i strandsonen, gjennom en egen statlig planbestemmelse eller nye virkemidler i plan- og bygningsloven.
- Innskrenke dispensasjonsmuligheten og innføre et skille mellom dispensasjoner, som fasadeendringer o.l. og dispensasjoner som medfører ytterligere nedbygging.
- Overføre myndigheten for dispensasjoner, som fører til ytterligere nedbygging i strandsonen, for kommuner i sone 1 til statsforvalteren.
- Sette krav til kommunal planvask, med fokus på å ta ut planlagte utbyggingsområder i strandsonen fra kommunale planer og oppdatere bruken av byggegrenser.

I tillegg mener vi at utfordringer knyttet til massedeponi i sjø ikke er godt nok beskrevet i planen. Det er mange store infrastrukturprosjekter rundt Oslofjorden, som genererer store masser. I en del tilfeller blir det gitt tillatelse til at dette kan deponeres i sjøen. Noe blir bare liggende, andre steder blir det gjort om til permanent utfylling av bryggeområder, parkering o.l. Dette bidrar til å

forringe leveområdene på bunnen, større partikkelkonsentrasjon og generell forurensning. Dette er med på å motvirke den positive effekten av de andre tiltakene som gjøres, og det må settes inn økt fokus og tiltak for at dette stanses.

Innsatsområde 4: Restaurering av naturverdier

En ren og rik Oslofjord er viktig for naturopplevelser og friluftslivet i og langs fjorden. For å bedre miljøtilstanden er det viktig å restaurere ødelagt natur. DNT støtter derfor regjeringens mål om betydelig å øke restaurert areal, og at det utarbeides en samlet plan for restaureringstiltak i Oslofjorden.

Innsatsområde 7: Fremme et aktivt friluftsliv

Det er positivt at det er satt mål om at mer areal i 100-meters beltet som i dag er privatisert eller utilgjengelig, blir tilgjengelig for allmenhetens friluftsliv innen 2030. I tillegg mener vi at det er viktig å sikre tilgangen til strandsonen, også i de tilfellene der det faktisk blir bygget ut. Det er viktig med kraftfulle tiltak, som både kan stoppe nedbyggingen og gjøre mer areal tilgjengelig for gode friluftslivsopplevelser, sammenhengende forbindelser i strandsonen og andre tilretteleggingstiltak for friluftslivet. Samtidig som dette er viktig for friluftslivsopplevelser generelt, så er de kystnære områdene i Oslofjorden gjerne også nærområder for innbyggere. Tilgjengelige og attraktive nærfriluftslivsområder er viktig også i et folkehelseperspektiv.

Vi støtter alle de 7 tiltakspunktene som er satt opp under innsatsområde 7, inkludert utarbeidelse av et friluftslivsregnskap. Særlig mener vi at kulepunkt 2, «Gjøre areal i strandsonen langs Oslofjorden tilgjengelig...» er et viktig punkt. I plan av 2021 var det 23 tiltakspunkter, mens det i forslag til ny plan er redusert til 7 punkter. Noe av innholdet i de fjernede punktene er innbakt i teksten, men vi mener det er uheldig at dette ikke er egne tiltakspunkt.

Vi mener derfor at tiltakslisten må utvides til å inkludere følgende i den nye planen:

- *Videreføre ordningen med juridisk bistand til kommunene i forbindelse med hjelp til å jobbe med ulovlighetsoppfølging i strandsonen.*

Vi vet at det er utfordrende for mange kommuner å drive med ulovlighetsoppfølging. I forslaget til plan er ikke denne muligheten nevnt spesifikt under tiltakene og vi mener det må legges til som tekst under kulepunkt 2, eller lages et eget punkt, for å sikre denne ordningen. Videre må det avsettes tilstrekkelige midler til at ordningen kan videreføres.

Vi savner videre mål og tiltak om å redusere den negative påvirkningen fra motorisert ferdsel på sjøen på naturmangfoldet og friluftslivet. Antall fritidsbåter i Norge har økt kraftig og vi har fått økt trafikk av hurtiggående og støyende fritidskjøretøy, inkludert vannscootere.

Punkt om å *Vurdere behovet for en forskrift om sentralt fastsatt fartsgrense for fritidsfartøy* var med i tiltaksplanen fra 2021, men vi kan ikke se at problemstillingen er med i forslaget til ny plan av 2026. I dag ser vi at bruk av hurtiggående fartøy har utviklet seg enda mer enn ved forrige plan, og det kan være behov for å regulere fart i forbindelse med båtbruk. Høy fart kan være et stort problem for «myke» brukere, de som bader, padler eller ror. Natur kan også bli påvirket gjennom støy, båtene kommer for raskt på fugler og andre dyr til at de kan flykte unna, samt bølgepåvirkning langs land. Vi mener at en må følge opp punktet og innføre en fartsgrense, spesielt langs land.

DNT mener i tillegg at det må:

- settes av tilstrekkelige midler til å støtte kommunenes arbeid med å kjøpe strandarealer. Dette bør være av en slik størrelse at kommunene har mulighet til å kjøpe opp attraktive eiendommer i markedet av et slikt omfang at det gir større, sammenhengende arealer.
- settes av midler til at kommuner og andre har økte muligheter til forvaltning av sine strandområder og oppfølging gjennom naturoppsyn.

Frivillighetens rolle

Innsatsen og kommunikasjonen for et enkelt friluftsliv langs Oslofjorden må styrkes. Her er både engasjementet generelt i befolkningen og i frivillige organisasjoner viktig. Frivilligheten er viktige bidragsytere i arbeidet for en frisk og tilgjengelig Oslofjord. Organisasjoner som DNT er sentrale i arbeidet med etablering og tilrettelegging for sammenhengende kyststier, tilrettelegging for aktivitet og tilbud for at ulike brukergrupper kan ta del i friluftslivet ved fjorden. Frivillige organisasjoner bør inviteres til arenaene der kunnskap etableres og beslutninger fattes, og det må sørges for ressurser for å kunne delta på like premisser som offentlig og privat sektor.

Det er positivt med opprettelse av en referansegruppe for involvering av frivillige organisasjoner i Oslofjordarbeidet. I tillegg må de frivillige organisasjonene integreres aktivt som likeverdige parter i gjennomføringen og bli sett og hørt som selvstendige aktører på arenaer som Kystsonenettverket for Oslofjorden og Oslofjordrådet. Det må være forutsigbare støtteordninger og aktivt samarbeid med frivillige organisasjoner i arbeidet med formidling, restaurering og forankring av kunnskap og planer.

Med vennlig hilsen

Inger Lise Blyverket
Generalsekretær
Den Norske Turistforening

Marie Aaberge
Seniorrådgiver naturforvaltning
Den Norske Turistforening